

D
P
U

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กำธร เลี้ยงสังฆธรรม. (บรรณาธิการ). (2548). **กฎหมายตรา 3 ดวง เล่ม 2** (ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : ฉบับพิมพ์มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง.
- กุลพล พลวัน. (2544). **การบริหารกระบวนการยุติธรรม**. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์. (2546). **คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค ๑** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : หจก.จิริราชการพิมพ์.
- คณิต ฌ นกร. (2535). **ประมวลกฎหมายอาญา หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- _____ . (2543). **กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____ . (2545). **กฎหมายอาญา ภาคความผิด** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____ . (2548). **ประมวลกฎหมายอาญา หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- คณิง ภาไชย. (2543). **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- จรัญ โฆษณานันท์. (2545). **สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน**. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- จิตติ ดิงศภักดิ์. (2543). **กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : จิริราชการพิมพ์.
- _____ . (2545). **กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : จิริราชการพิมพ์.
- เดโช สวานานนท์. (2541). **คำอธิบายศัพท์: รัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ : หจก.วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2546). **หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____ . (2547). **ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง** (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร, วิชา มหาคุณ. (2521). **การตีความกฎหมาย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

- นัยนา เกิดวิชัย. (2544). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. นครปฐม: นิตินัย.
- ปริญญา จิตรกรานทีกิจ. (2534). ย่อหลักกฎหมาย ความผิด ลหุโทษ. กรุงเทพฯ: นิตินัย.
- _____. (2538). เรียนรู้กฎหมายให้ลึก ความผิดฐานหมิ่นประมาท-ดูหมิ่นซึ่งหน้า (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นิตินัย.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. (2525). กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 5). จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรี ดิเรกฤทธิ, ผู้รวบรวม. (2513). กฎหมายเล่ม 1. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ฯพณฯ พลโทอัมพร ศรีไชยยันต์. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี.
- พระวรวงศ์วิบูลย์ (ม.ล. นภา ชุมสาย). (2512). ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- พิพัฒน์ จักรางกูร. (2536). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิด ลหุโทษ. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- มนตรี รูปสุวรรณ. (2542). เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ร. แลงกานต์. (2526). ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.
- รชฎ เจริญถ้ำ. (2545). กฎหมายอาญา (พิสดาร) ภาคความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.
- สมชัย ทรัพย์วาณิช. (2529). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1. กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา.
- สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์. (2522). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา เล่ม 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สัญญา สัจจวานิช. (2525). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วย ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุปัน พูลพัฒน์. (2515). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.

- สุรศักดิ์ ดิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2546). **บันทึกของนายออร์ซ ปาดูซ์ ที่ปรึกษาการร่างกฎหมายของ
รัฐบาลสยามเกี่ยวกับการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127.** กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
เสนีย์ ปราโมช. (2510). **ปาฐกถา เรื่อง กฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยา.** แสดง ณ หอสมุดแห่งชาติ
ท่าवासกรี, วันเสาร์ที่ 8 เมษายน 2510. คณะกรรมการจัดงานอนุสรณ์อยุธยา.
แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2546). **หลักกฎหมายอาญา.** กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
หยุด แสงอุทัย. (2496). **ความคิดที่กระทำโดยทางวาจา (พิมพ์ครั้งที่ 2).** พระนคร: สันติสุข.
_____. (2544). **กฎหมายอาญา ภาค ๒-๓ (พิมพ์ครั้งที่ 10).** กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
หลวงสุทิวาทนฤพุฒิ. (2516). **คำบรรยายประวัติศาสตร์กฎหมาย ชั้นปริญญาโท พุทธศักราช
๒๕๑๒-๒๕๑๓.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
อัศววิทย์ สุมาวงศ์. **คู่มือการศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรม-สัญญา.**
กรุงเทพฯ: จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
อุททิศ แสนโกศิก. (2525). **กฎหมายอาญา ภาคหนึ่ง.** กรุงเทพฯ: จัดพิมพ์โดยศูนย์บริการเอกสาร
และวิชาการ กองวิชาการ กรมอัยการ.

บทความ

- คณิต ณ นคร (2521, มกราคม). “คุณธรรมทางกฎหมายกับการใช้กฎหมายอาญา.” **วารสารอัยการ,**
25, 3. หน้า 55-61.
คัมภีร์ แก้วเจริญ. (2522, กรกฎาคม). “ฎีกาวิเคราะห์ บันดาลโทษเพราะถูกข่มเหงด้วยคำพูด.”
วารสารอัยการ, 2, 19. หน้า 51-55.
ชลุตม์ สวัสดิ์ทิต. (2500, พฤศจิกายน). “เมื่อผู้ตายถูกหมิ่นประมาท.” **ดุลพາห, 4, 11.** หน้า 803-
804.
ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2525). “ลักษณะแห่งการกระทำในกฎหมายอาญา.” **วารสารนิติศาสตร์
(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 12, 3.** หน้า 165-189.
_____. (2547, มิถุนายน). “ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ.” **บทบัณฑิตย
(เนติบัณฑิตยสภา), ตอน 2, 60.** หน้า 60-76.
น้อม ศรีสรรพวงค์. (2500, สิงหาคม). “หมิ่นประมาทผู้ตาย.” **ดุลพາห, 4, 8.** หน้า 576-577.
นิติ ผดุงชัย. (2532, กรกฎาคม). “กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับComputer.” **วารสาร
อัยการ, 12, 37.** หน้า 83-94.

- ปกป้อง ศรีสนิท. (2543, ธันวาคม). “หมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต.” **บทบัญญัติ (เนติบัญญัติยสภา), ตอน 4, 56.** หน้า 29-46.
- ประมุข สุวรรณศรี. (2502, มกราคม). “หมิ่นประมาท.” **ดูเฉพาะ, 1, 6.** หน้า 2-18.
- ไพบุลย์ เพ็ญรัฐจบ. (2501, พฤษภาคม). “หมิ่นประมาทผู้ตาย.” **ดูเฉพาะ, 5, 5.** หน้า 311-316.
- มโนช ตันตระเธียร. (2542, มีนาคม) “อาชญากรรมในยุคโลกาภิวัตน์จากการพนันบอลทางอินเทอร์เน็ต ถึงอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ผู้ปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมไทยพร้อมหรือยัง.” **บทบัญญัติ, ตอน 1, 55.** หน้า 40-53.
- มารุต บุณนาถ. (2515, มิถุนายน). “เสรีภาพในการพูดในสหรัฐอเมริกา.” **วารสารนิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ตอน 1, 4.** หน้า 69-75.
- สม อินทร์พยุง. (2511, พฤษภาคม-มิถุนายน). “โฉมหน้าการพิมพ์โฆษณาหมิ่นประมาทตามกฎหมายอเมริกัน.” **ดูเฉพาะ, 15, 3.** หน้า 26-43.
- สมศักดิ์ ปาลวัฒน์วิไชย. (2500, ธันวาคม). “หมิ่นประมาทผู้ตาย.” **ดูเฉพาะ, 4, 12.** หน้า 876-878.
- สัจชัย สัจจวานิช. (2515). “หมิ่นประมาท-ดูหมิ่น.” **บทบัญญัติ (เนติบัญญัติยสภา), ตอน 2, 29.** หน้า 366-389.
- _____. (2515). “หมิ่นประมาท-ดูหมิ่น.” **บทบัญญัติ (เนติบัญญัติยสภา), ตอน 3, 29.** หน้า 541-573.
- สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2538, มิถุนายน). “การตีความตามกฎหมายเยอรมัน.” **วารสารนิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 25, 2.** หน้า 292-303.
- _____. (2548, กรกฎาคม). “การกำหนดความผิดอาญาตามกฎหมายเยอรมัน.” **ข่าวเนติบัญญัติยสภา, 18, 192.** หน้า 11-12.

เอกสารอื่นๆ

- คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๐๒. ตอนที่ ๓. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัญญัติยสภา.
- คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๑๔. ตอนที่ ๑. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัญญัติยสภา.
- คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๑๖. ตอนที่ ๑. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัญญัติยสภา.

คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๒๒. ตอนที่ ๑๒. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา.

คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๒๔. ตอนที่ ๒. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา.

คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๒๗. ตอนที่ ๔. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา.

คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช ๒๕๔๔. ตอนที่ ๗. จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง
เนติบัณฑิตยสภา.

ชุดมนุญญาอาญา 26 ปี โครงการสมุดปกเงิน. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2526, หน้า 372-376.

รวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ 57 ปีการศึกษา 2547 เล่มที่ 6. เพ็ง เพ็งนิติ. ละเมียด. กรุงเทพฯ:
จัดพิมพ์โดย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หน้า 346-348.

รวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ 57 ปีการศึกษา 2547 เล่มที่ 7. อัครวิทย์ สุมาวงศ์. นิติกรรมสัญญา.
หน้า 269-290. จัดพิมพ์โดย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

รวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ 57 ปีการศึกษา 2547 เล่มที่ 9. วิรัชดิ เอี่ยมประไพ. กฎหมาย
อาญา มาตรา 1-58, 107-208. หน้า 105-120. จัดพิมพ์โดย สำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109, ตอนที่ 13. 25 กุมภาพันธ์ 2535, หน้า 1.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 73, ตอนที่ 95. 15 พฤศจิกายน 2499, หน้า 1 (ฉบับพิเศษ).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 93, ตอนที่ 134. หน้า 46-51(ฉบับพิเศษ).

วิทยานิพนธ์

เฉลิมศักดิ์ ตรีพนากกร. (2542). การกระทำความผิดอาญาโดยวาทะ: ศึกษากรณีขอบเขตความรับผิดชอบ
และสภาพบังคับของความผิดฐานหมิ่นประมาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชูชีพ ปิณฑะสิริ. (2525). การละเมิดสิทธิส่วนตัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะ
นิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เดือน จิตรกร. (2495). หมิ่นประมาทในทางอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พรรณรายรัตน์ ศรีไชยรัตน์. (2536). ความเหมาะสมในการบัญญัติความผิดลหุโทษไว้ในประมวลกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลิศชาย สุธรรมพร. (2541). อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาวตรี สุขศรี. (2547). ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต : ศึกษาเฉพาะ การเผยแพร่ภาพลามกและการหมิ่นประมาทบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพันธ์ มั่นคงดี. (2541). พยานหลักฐานในคดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ เทียนหิรัญ. (2546). อาชญากรรมคอมพิวเตอร์: การกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำต่อคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนันต์ วิมลจิตต์. (2495). ความผิดฐานหมิ่นประมาทในทางอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนวยการ เขียวจำ. (2532). หมิ่นประมาททางแพ่ง : ศึกษาเฉพาะเหตุที่ทำให้ไม่ต้องรับผิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Hideo Tanaka. (1976). **The Japanese Legal System.** Tokyo: University of Tokyo Press.
- Lawrence word Beer. (1984). **Freedom of expression in Japan; a study of comparative law politics and society.** Tokyo: Kodansha International.
- Richard O'Sullivan, Q.C. and Roland. (1958). **The Law of Defamation.** London: Sweet & Maxwell Limited.
- The Penal Code of Japan.

The Penal Code of the Federal Republic of Germany.

The Penal Code of the Polish People's Republic.

ARTICLES

Böttner, Götz. (2001). "Protection of the Honour of Deceased Persons-A Comparison Between the German and the Australian Legal Situation." **BOND LR.**

Brugger, Winfried. (2003). "The Treatment of Hate Speech in German Constitutional Law." **German Law Journal, Vol.4, No. 1.**

Timofeeva, Yulia A. (2003). "Hate Speech Online: Restricted or Protected? Comparison of Regulations in the United States and Germany." **Germany , Vol. 12, No. 2.**

ELECTRONIC SOURCES

James Q. Whitman. (n.d.) Enforcing Civility and Respect: Three Societies. Retrieved December 12, 2005, from Yale University, The Yale Law Journal
<http://www.yale.edu/yalelj/109/109-6ab.html>

Shigenori Matsui. (n.d.) The ISP's Liability for Defamation on the Internet Japan. Retrieved December 12, 2005, from **<http://www.iiis.or.jp/old/research/res-houmodel/20021129/820Matsui.pdf>**

Insult. (n.d.) Retrieved July 14, 2005, from **<http://en.wikipedia.org/wiki/Insults>**.

Slander and libel. Retrieved July 14, 2005, from **<http://en.wikipedia.org/wiki/Defamation>**.

The Law of Defamation. Retrieved July 14, 2005, from **<http://G:/the Law of Defamation.htm>**.